

Gård & Villa

SKARABORG, LERUM & ALINGSÅS | Nr 8 | oktober 2017

Egensnickrat sätter stilen i Lenas och Joakims timmerstuga

Snart styrs mer än du tror digitalt i ditt hem

Bli nätsmart med ditt barn

I SAMARBETE MED

Villaägarna

Nästa år **inspireras** trädgården av livet inomhus

Trädgårdstrenderna 2018 ser ut på likartat sätt från trendsiarna. Mandelmans naturromantik är stort, odling i stan klart på g och bubblaren är mystiken.

Trädgårdstrenderna och inredningstrenderna tangerar varandra. Dessutom liknar trendsiarnas spaningar varandra vilket gör strömningarna mer trovärdiga. Att landet och leva naturen är något som kittlar fantasin är uppenbart. Tänk bara på Mandelmans. Charmen ligger i att leva närodlat. Svenska val av

GRÖNT I STAN. Stadsodling kan se ut på många sätt. Och det blir ett allt vanligare inslag i stadsmiljön världen över. Men också inomhus odlar vi allt mer. Åtbart året runt. Eller växter bara till lyst.

TRENDEDETALJ. Bord som känns utomhus med plats för god mat och goda vänner.

grönsaker och växter, hållbar livsstil, inredning i trädgården med naturmaterial som trä, sten och keramik är faktorer som sätter trenden. Oavsett hur du bor. Och den viktigaste möbelen i utomhuskänslan 2018 är det stora matbordet.

Parallellt löper drömmen om ett grönt stadsliv. Antingen genom att inreda med stora gröna växter inomhus. Eller ta det vidare till en odlingsyta för åtbart där du bor. Ute eller inne. Allt fler varumärken lanserar speciella kärl för hydroponisk odling och i städerna utökas områdena för närodlat på gemensam mark.

Det oförutsedda i trenden står det mörka

MYSTIK. Inne och ute. Trädgårdsrummet inreds aningen magiskt hemligt med klara inslag av lyx och elegans. Möjligen med ockulta symboliska inslag. Fantasy berikat med knotiga grenar och mörkröda växter.

Foto Anna Skoog Blomsterförförändret

för. Såväl i trädgården som i inredning. I inredningstrenderna handlar det om det ockulta och samma sak speglas i trädgårdstrenden nästa år. Knotiga grenar, guldiga metaller och färger som svart och burgundyrött har sin givna plats. Dörren till det hemliga trädgårdsrummet står på glänt. Följ oss också på www.gardochvilla.se.

Marie Pallhed
redaktör
marie@gardochvilla.se

Rensa **huvudet** med skogsbad

Hjärnan har bytt semesterminnen mot budgetmål. Tempot är högt. Veckorna flyger fram och man försöker likt ett skenande hästekipage få styr på situationer - utan att riktigt veta om man är hästen, föraren eller vagnen. För någon vecka sedan intervjuade jag Håkan Mild, fotbollssproffset och brons-hjälte från VM -94. På frågan vad tycker du näringslivet borde lära sig av elitfotbollen, svarade han -att ta sig tid att analysera och reflektera. Vill man lyssna på Håkan och ta sig tid

till just reflektion finns det en plats perfekt avsedd för detta - naturen. I Japan införde man ett nationellt hälsoprogram redan 1982 - att befinna sig bland träd - fritt översatt "skogsbadning". "Skogsbadning" har visat sig sänka hjärtfrekvensen och blodtrycket, minska stresshormonproduktionen, öka immunsystemet och förbättra övergripande känslor av välbefinnande. Det intressanta är att det går ut på att just göra ingenting - i en skog. Inte räkna steg, inte räkna varv, inte mäta puls, inte prestera - utan vara.

Gör man då som japanerna, går där bland träden och reflekterar så kommer i alla fall min hjärna på en massa saker den skulle vilja att jag gör. Så gå ut i skogen och glöm inte något att anteckna på.

Bjarne Pettersson
ordförande
Villaägarna
Skaraborg

Bäst och sämst ränta september 2017

■ Villaägarnas boendeekonom Håkan Larsson har granskat bolåneräntorna under september och Svenskt kvalitetsindex branschmätning Bank 2017: kunderna är med få undantag mycket missnöjda med sina banker.

Bäst 3-månadersräntan september:
SBAB 1,44 %
Skandiabanken 1,52 %
Swedbank 1,57 %
I botten hamnade även denna gång Nordea med 1,69 %.

Kundernas förtroende för bankerna bara rasar

Inte sedan 90-talet har bankkundernas förtroende för bankerna varit så lågt som det är idag, det visar Svenskt kvalitetsmättnings undersökning av bankerna. Orsaken är att kundernas personliga kontakt med bankerna har minskat dramatiskt på grund av digitaliseringen. Men det finns ändå några nöjda kunder - mest nöjda kunder har bland annat Länsförsäkringar Bank och Sparbankerna. Mest missnöjda kunder har Nordea.

Vänta in de nya **reglerna** om du tänker bygga attefallshus

Det pågår just nu en utredning kring om attefallshuset ska bli ännu större. Från 25 kvm till 30. - Det tycker vi på Villaägarna är ett bra förslag, säger Johan Camp ordförande i villaägarna vid Säveån. Attefallshuset introducerades 2014 som ett bygglösfritt hus med möjlighet till permanentboende.

Men det har inte riktigt blivit den succé man hoppats på. Enligt Boverket har det under de två senaste åren bara skickats in omkring 2 000 ansökningar till kommu-

nerna. För få fart på byggandet vill därför nu regeringen med bostadsminister Peter Eriksson i spetsen göra attefallshuset större. Den totala ytan för extrabyggnader på en tomt ska fortsatt vara 40 m². Men fördelningen föreslås bli mer flexibel. Exempelvis 30 + 10 m² istället för dagens 25 + 15 m². På så sätt kan ett enskilt hus - attefallshuset - bli max 30 m². Senast den 30 april 2018 ska Boverket redovisa utredningen för regeringen.

Nuvarande regler - attefallshus

Anmälan till byggnadsnämnden ska göras för att få ett startbesked. Huset ska placeras i ditt bostadshus omedelbara närhet. Det går bra att bygga flera attefallshus men den totala byggnadsarean får inte överstiga 25 kvadratmeter, och vill du bygga närmare än 4,5 till grannens tomtgräns måste du ha grannens medgivande. Medgivandet bör vara skriftligt.

Nuvarande regler - friggebod

Du får utan bygglov uppföra en eller flera friggebodar i närheten av bostadshuset. Den sammanlagda byggnadsarean av alla friggebodar på tomten får inte vara större än 15 kvadratmeter. Om du vill placera din friggebod närmare gränsen än 4,5 meter krävs medgivande av berörda grannar. Medgivandet bör vara skriftligt.

Johan Camp
Ordförande
Villaägarna
vid Säveån

SVENSK-TILLVERKADE KVALITETSBAD
viskan spa

VI SÄLJER BECKERS FÄRG!

happy homes HAPPY HOMES SKÖVDE
Kaplangsgatan 32, Skövde
Tel. 0500-41 1209

KÖKSKAMPANJ I BUTIKEN!

INREDNINGSHUSET
Adress: Kaplangsgatan 32, Mariesjö 542 35 SKÖVDE
Tel: 0500-41 19 00
Sajt: www.a-mobler.se

ÖPPET:
Vardagar 10.00 - 19.00
Lördag 10.00 - 16.00
Söndag 11.00 - 16.00

Om Gård & Villa

Gård & Villa är ett elegant inspirations- och nyttomagasinet för människor som vill bo i eget ägt boende i Skaraborg samt i Alingsås och Lerums kommuner. Tidningen ger idéer och kunskap om att leva och bo i hus. Och roar, inspirerar och förenklar för husägare. Gård & Villa samarbetar med Villaägarna.

För annonsering kontakta:

Marknadsansvarig i Skaraborg Uno Hufvudsson:
0708-56 11 99 eller uno@gardochvilla.se
Marknadsansvarig i Alingsås/Lerum Anders Jasphe:
0738-55 31 21 eller anders@gardochvilla.se

Uno

Ansvarig utgivare: Uno Hufvudsson
Telefon: 0708-56 11 99
Info@gardochvilla.se,
Postadress: Gård & Villa,
Varola prästgård 1, 541 94 Skövde

Layout och grafisk form:
Reko Reklam, Lennart Danling

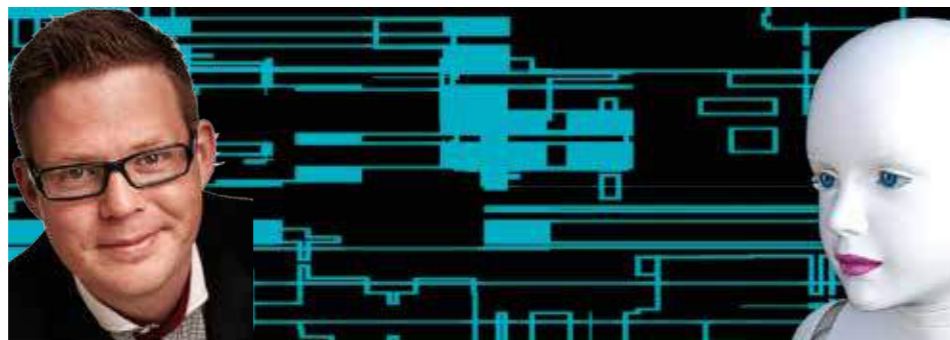
Följ oss på www.gardochvilla.se

Anders

Framtidens webb blir smartare

Webben har utvecklats långt bortom vad de flesta trodde var möjligt. Ändå har vi bara skrapat på ytan när det gäller framtidens webb: Den Semantiska.

På dagens webb hittar en sökmotor informationen åt dig baserat på enstaka ord. Men du måste själv sälla bland sökträffarna. Om mobilen istället kunde förstå ett telefonsamtal om att din bil gått sönder och mjukvaran hittade en lämplig bilverkstad i närheten plus jämföra priser samt boka en tid i din kalender. Då blir webben Semantisk och just det jobbar Karl Hammar med. Han har i en doktorsavhandling studerat vissa gemensamma nämnare för händelser, oavsett om det är en olycka, en konsert eller en resa. Det finns en tid, en

SMARTARE WEBB. Karl Hammars doktorsavhandling handlar om att organisera kunskap och information så att olika system kan kommunicera med varandra. Syftet är att hitta modeller som hjälper mjukvaruutvecklare att standardisera information.

plats, personer som upplever eller berättar om händelsen osv. Sådana saker försöker Karl Hammar definiera så att datorer kan förstå. Först när det är gjort kan den Semantiska webben bli verklighet. Ett tag

kvar alltså innan man funnit balansen mellan vad som är effektivt för en dator. Och vad som är begripligt för en människa.

Sätt finaste höststämningen med pimpade pumpor

■ Prydnadspumpor blir fina dekorationer på bordet. Placera gärna flera stycken tillsammans. Prydnadspumpor finns i olika färger, former och storlekar. De är vackra precis som de är eller pyntade med blommor. Testa att bordsplacera gästerna genom att göra pumpan till en namnskylt på festbordet. Tänker du plantera växter i pumpan så gör ett hål i mitten med en vass kniv. Placera blommande kruk- och bladväxter i hålet. Eller testa att binda en liten minkrans av t.ex. ljung som du trär runt pumpans topp. Gruppera gärna pumporna. Småpumpor tillsammans med kvistar och bär från höstens växter blir fint.

HÖSTFINT. Unna dig en kreativ stund och njut av höstens läckra pumpor.

Foto Blomsterfjärlandet

Fint ~~X~~ fyra

ELEGANT. Beetle barstol med stålstativ. GamFratesi, Gubi.

SOBER. Party barstol. Sara Larsson, A2 Designers.

LÄCKER. Georg barpall. Christina Liljenberg Halström, Skagerak.

NYLANSERAD. Neo Life barpall. Fredrik Mattson, Materia.

För-i-farten-sittande

www.gardochvilla.se

Att byta bostad kan vara jobbigt. Men vi brukar lyckas få ner det till halvjobbigt.

Varför inte ringa Sveriges största mäklare?

Skövde 0500-48 10 85 | skovde@fastighetsbyran.se
Hjo 0503-129 60 | hjo@fastighetsbyran.se
Tibro 0504-145 45 | tibro@fastighetsbyran.se
Karlsborg 0505-106 00 | karlsborg@fastighetsbyran.se

Fastighetsbyrån

Ägg är ett mycket uppskattat livsmedel i Sverige

■ Ägg anses vara ett nyttigt livsmedel. I en nyligen genomförd undersökning ansåg nästan hälften av svenskarna att ägg är världens bästa livsmedel. 7 av 10 menar att ägg är ett av de mest näringsrika livsmedel man kan äta.

– Under de senaste åren har vi kunnat se att den positiva attityden till ägg har stärkts. Det beror säkert delvis på att fler har blivit hälsomedvetna. En av de tydligaste mat- och hälsotrenderna de senaste åren är ökat proteininnehåll i kosten

NYTTIGT. Att ägg är ett näringsrikt livsmedel har svenskarna koll på.

och minskat sockerintag, någonting som gynnar ägget, säger Astrid Lovén Persson, verksamhetsledare för branschorganisa-

tionen Svenska Ägg.

73 procent anser att svenska ägg står för en bättre kvalitet än ägg från andra europeiska länder.

– Det ligger mycket jobb bakom den svenska kvaliteten. I generationer har svenska äggbönder lagt ner tid och energi på förebyggande åtgärder för att hålla sina djur friska. Ett jobb som har lönat sig då vi tack vare det klarar oss från många sjukdomar som exempelvis salmonella, säger Astrid Lovén

Försäljning och service av värmepumpar och kylmaskiner

Kontakta oss så kan du också bli en vinnare!

27 år
i Branschen och utnämnda som bästa företag i kategorin "flest nöjda kunder"

värme KÄLLAN VÄST AB

IVT VÄRMEPUMPAR

Värmekällan Väst AB
Industrivägen 55
433 61 Sävedalen
Tel 020-56 50 00
www.ivtcenter.se

GRILLA MED WEBER HELA ÅRET!
Vi har grillar och tillbehör för "åretruntgrillaren"

AXEL SPETZ & Co JÄRNAFFÄR AB
Axel Spetz & Co Järnaffär
Älleberg Center, 521 40 Falköping
Tel 0515-77 65 80 | Fax 0515-141 99
info@spetzjarn.se

Anlita alltid en certifierad

VI BORRAR FÖR VÄRME OCH VATTEN

Utför även horisontell borrhning, mark-, rivnings- och flisarbeten

Jan Lundblad AB **GEOTEC**

Tfn. 0503-400 75 | Korsberga, Hjo
www.janlundblad.se

NYRENOVERAT. Det största jobbet har Jocke och Lena lagt på köket. – Tidigare fanns här ett barkök som inte var speciellt funktionellt och dessutom skilde det drygt fem centimeter i golvhöjd mot resten av huset.

Ljuset och utsikten avgjorde

En timmerstuga på 55 kvadratmeter och med 80 kvadratmeters källare blev oemotståndlig för Lena och Joakim Därth. Förklaringen? – Utsikten och ljuset! Redan vid första titten en gnistrande vit vinterdag med blå himmel visste vi att här ville vi bo! berättar de.

COMPACT. Det fungerar fint med en boyta på 55 kvadratmeter, konstaterar Lena och Joakim Därth även om planer på att bygga ut finns.

Deras timrade fd sommarstuga ligger på Billingens sydsida med vidsträckt utsikt mot Mösseberg och Älleberg. Redan innan de köpte den för drygt fyra år sedan var den åretruntbostad och även om 55 kvadratmeter kan låta lite så är det ändå gott om plats.

– Vi har ett isolerat hus till här där Lena jobbar och dessutom en gäststuga. Och så vår stora uteplats!

Den har växt sedan paret tog över. Jocke är ju finsnickare, så det har blivit en hel del snickrande även utomhus.

– Vi köpte en badtunna och tyckte att det var lika bra att bygga upp en altan runt omkring den. Där har vi våra utemöbler och utsikten är fantastisk.

Närmast huset betar grannens får och sedan sträcker sig vyn bort mot horisonten. – Vi använder inte badtunnan speciellt mycket sommartid, men desto mer på hösten. Det är härligt att sitta och se solen gå ned, säger Lena.

Just det soliga läget var avgörande för flytten hit. Tidigare hade de en stor villa i Ulveket, Skövde. Men där kommer kvällarna tidigt när solen går ned bakom Billingens.

RYMLIGT. Huset smälter fint in i omgivningarna och att det är betydligt större under än ovan jord kan man inte ana utifrån.

Här är dagarna längre.

– Inte minst vintertid, för då både ser vi solen gå upp och ned från huset, berättar Lena.

Tomten är dessutom rymligare än den de hade i Skövde. 1,3 hektar närmare bestämt och då ingår även en stor damm där bäcken från Simsjön passerar.

– Det verkar som om någon tidigare ägare försökt göra en badsjö av den, för när vi muddrade i somras kom det upp massor med sand tillsammans med alla multnande löv som annars täckte botten, berättar Joakim.

Det är han som står för snickrandet i huset. Det har blivit en hel del sedan de flyttade dit.

– Största jobbet var att få ordning på det gamla barköket som inte var speciellt funktionellt. Vi rev ut allt och så prefabricerade jag alla stommar i min verkstad, berättar han.

– Det tog från januari till maj att få det färdigt. Under tiden hade vi en campingpis som vi kunde använda. Och varje söndag åkte vi till en restaurang i Skultorp och hämtade matlådor för att kunna fokusera helt på renoveringen, berättar Lena. Nu är köket tip-top och den gamla bardelen är styckad och försedd med hjul för en mer flexibel användning. Diskmaskinen är gömd bakom en lucka som är spillran av ett gammalt Dalaskåp.

– Någon hade påbörjat en misslyckad renovering av skåpet, så det var inte mycket att spara på. Allt ”träkitigt” - som badrum, indragning av kommunalt vatten, jordvärme och fiber var redan fixat.

Största jobbet var att fixa köksgolvet som tidigare var fem centimeter lägre än rum-

met i övrigt.

– Det gällde ju även att säkra det mot undervåningen så att det skulle bli stadigt nog att hålla köket uppe. Det var det träkigaste jobbet, för det är ju inget som märks idag. Men det var skönt att få det gjort, för det fanns mängder av musbajs i mellanskiktet, berättar Jocke.

– Det är skönt att veta att det är borta nu, inflikar Lena.

Den stora källarvåningen ger gott om svängrum och där håller Jocke på att inreda en egen liten musikstudio. Musik är ett av hans stora intressen och förutom snickeri brukar han uppträda tillsammans med Börje Bappelsin på olika tillställningar. Den smidda järntrappan ned till källarvåningen är lite speciell. Ursprungligen är den hämtad från en gammal båt.

– Så det finns många roliga detaljer i huset. Nu håller vi på med att fixa runt trappan upp till bilplatsen. Vi har kånkat stenar fram och tillbaka för att försöka bestämma oss hur vi vill ha det.

VYER. Och sol hela dagen. – Första gången vi var här var en gnistrande vinterdag och vi fastnade direkt, säger Lena och Joakim Därth. Sedan dess har mycket hänt med huset. Bland annat har uteplatsen tillkommit.

EGENSNICKRAT. Allt i köket är nytt - utom luckan till diskmaskinen som är hämtad från ett gammalt skåp från Dalarna.

SPECIALARE. – Järntrappan ner till källarvåningen är lite speciell. Ursprungligen kommer den från en gammal båt, berättar Jocke.

ÖVERRASKANDE. Källaren är större än huset ovan mark och där ryms tvättstuga, badrum, ett extra sovrum, källarutrymmen och snart även en musikstudio.

DESIGNAD. Joakim jobbar som finsnickare och talangerna kommer väl till pass i vardagen. Den här förvaringsmöbeln är ett exempel.

PANELBYTE. Hus med träpanel kräver sitt underhåll. Om ändträet på ditt trähus har börjat spricka eller om träet i det flesta brädorna är poröst ett par centimeter upp är det läge att byta panel. Kolla också att konstruktionen bakom är okej. I regel brukar vindpapp och spikreglar vara i bra skick även om brädorna är dåliga. Men går det för långt vandrar fukten in i huskonstruktionen.

OMÅLAT. Måla träet före du sätter upp ett staket i trä. Definitivt bekvämare. Och riktigt smart. Du kommer åt att skydda träet i alla skrymslen.

TORRT. – Träpanel som är grundad och struken 1 gång finns från fabrik. Den är målad under bra förhållanden. Skiljer i pris men också i arbetsinsats.

MIDJA. En hållbar stående träpanel är oskarvad. – På ett högt hus är ett funktionellt och snyggt alternativ att skarva med en plåtlist på fasaden.

BYTESDAX. En fasad med långa sprickor i ändträet samt fuktskador orsakade av alger på fasaden går inte att rädda med ny färg. Panelen måste bytas.

DROPPLIST. Ändträet ska ha droppnäsa samt vara mättad med grundolja och grundfärg. Nytt virke kan med fördel oljas och målas innan det sätts upp.

PASSA PÅ. – Det kan vara läge att fundera över att också tilläggsisolera äldre hus när panelen ändå byts, säger Tony Hammar på Hammarskogs Bygg.

Så här underhåller du träfasaden
För att undvika att träfasaden sjangserar krävs ett regelbundet underhåll. Sköt om fasaden så här så håller panelen längre.

- Måla om huset när färgen bleknat. Det är pigmenten i färgen som skyddar träet. Finns inga direkta råd om antal år. Beror på läge, påväxt och färgval. Det skiljer i kvalitet mellan olika varumärken. Folksam.se gör opartiska tester.
- Tvätta fasaden ren från alger. De binder fukt som skadar träet. Det är främst norrsidan som är utsatt på ett hus, men det varierar självklart beroende på husets placering.
- Håll koll på trätets status särskilt på utsatta ställen på fasaden. T ex runt fönster, vid takkupor samt vid tillbyggnader som ansluter till huset. Typ utbyggnader och altaner/uterum.
- Håll efter skräp i hänggrännor.
- Ta bort snö som ligger dikt an mot träpanelen.

Panelen håller längre om huset

- Har ett taksprång på ca 30 cm som skyddar.
- Har panel som slutar en bra bit från marken.
- Har panel med hela brädor eller skarvade med plåtmidja.
- Har proffsigt tillverkade och dimensionerade plåtdelar.
- Inte har växter tätt inpå och på husfasaden.
- Får regelbunden fasadvård.

Vänta inte med att **underhålla** din villas träfasad

Decimeterlånga sprickor från träfasadens ändträ är en klar signal på att träpanelen behöver bytas. Liksom om brädorna är mjuka ett par cm upp från ändträet.

TEXT Marie Pallhed | FOTO Maria Eberfors

det läget kan ingen färg i världen rädda träet, säger Tony Hammar på Hammarskogs Bygg. Färgunderhåll är annars det bästa sättet att underhålla en träpanel.

Det är färgens pigment som skyddar. – Ett hus bör målas om när färgen börjar blekna. Pigmentskyddet har då gjort sitt och träet kan annars börja spricka. Ett panelbyte handlar om att byta ut alla delar som är skadade. – Panelen är spikad på regler så att luften kan cirkulera mellan vindpappen och träpanelen. Är reglarna skadade måste de

Ring för kostnadsfri offert 0511-215 15

- fönster du kan lita på -

Vi utför också allt inom byggnationer

Altaner, utbyggnader, inglasade uterum, fasader och tak mm

Gilla oss på Facebook!

VÄNER FÖNSTER
VI ÄLSKAR LÅGA PRISER!

www.vanerfonster.se

Skara 0511-215 15 • Skövde 0500-43 54 00 • Lidköping 0510-66 000
Tidaholm 0502-104 50 • Göteborg 031-276 276 • Jönköping 036-440 13 00
Falköping 0515-290 100

MOBALPA

DITT SJÄLVKLARA KÖKSVAL!

- Vi är återförsäljare och monterar Mobalpa Kök & Bad
- Vi finns i Lidensbergs gamla snickeri, Skultorp
- Vi hjälper dig hela vägen från planering till färdigt kök/bad
- Du ringer bara ett nummer: 0705-62 56 40 för konsultation
- Vi har alla hantverkare du behöver

HÖSTKAMPANJEN FORTSÄTTER!

20% på bänkskivor från

Gäller t.o.m. 30 november

Beställ ditt kök före **30 november** så bjuder vi på monteringen*

*Gäller vid köp av köksnickerier för minst 70.000.-

ERIKSSONS SNICKERI & INREDNING
Skövdevägen 44, Skultorp
0500 - 41 50 00 | 0705-62 56 40
www.skovde.mobalpa.se

DESIGN **MOBALPA**
KÖK & BAD
COLLECTION®

KAMPANJ PÅ BRASKAMINER!
BESÖK VÅRA UTSTÄLLNINGAR I SKÖVDE OCH TIDAHOLM

Kampanj from. 16 Oktober till 26 November.
Ett bra tillfälle att välja braskamin där du kan spara upp till 5000 kr när du köper braskamin och skorsten.

Contura har kaminer i många olika utföranden och storlekar.

Contura

Läs mer om kampanjen på borgunda.se

BORGUNDA
BYGGHANDEL
BORGUNDA - SKÖVDE - TIDAHOLM - FALKÖPING - LIDKÖPING - MARIESTAD - MARBODAL CENTER • WWW.BORGUNDA.SE

Räkna med alltmer **digital iserad** inredning hemma

Ett smart hem gör saker åt dig som du själv brukar göra. Men förklarar det som irriterar dig lite. Eller som tar av din tid. Förmodligen löser tekniken helt enkelt ett dilemma för dig. I vardagslivet.

TEXT Marie Pallhed

För visst är det bra att få en notifikation på mobilen när kompressorn i frysen pajat. Så att du hinner hem innan vatten börjar läcka ut på parkettgolvet. Och visst är det bra att brandlarmet inte bara tjuter utan också meddelar dig att det brinner hemma under din semesterresa. Så att du kan kalla på hjälp innan det blir värre.

Den digitala teknikens möjligheter hemma har bara börjat. Och framöver kommer det smarta hemmet att samarbeta alltmer med själva inredningen.

– När vi jobbar med digital teknik utgår vi från att den ska lösa ett heminredningsdilemma, säger Björn Block affärschef för Ikea Home Smart. Ett sådant exempel är belysningen Trådfri.

Trådfri är LED-lampor från Ikea där ljuset går att styras trådfritt via en fjärrkontroll eller via en gateway/app.

– Vi såg ett behov av att kunna dimma belysningen hemma. Och ett problem i att det är krångligt att lösa analogt eftersom det både fordrar inköp av en dimmer och en elektriker för att montera den. Trådfri blev lösningen.

Men det är inte bara med mobilen vi kommer att dirigera hemmet. Att styra saker med rösten är verklighet redan idag. Vare sig det handlar om att slå på vardagsbelysningen eller starta rätt film på rätt tv. Några sådana är Google Home, Apples Home Kit och Amazon Alexa inte ännu svensktalande men troligen på väg att bli det.

– Som konsument gäller det att vara uppmärksam på att aktörers komponenter fungerar ihop.

Så räkna med att resan med en digital inredning bara har börjat.

– Digital teknik är lika naturligt att tänka på som materialval när vi tänker inredning, avslutar Björn Block.

LJUSVAL. Tekniken kring Philips Hue sägs möjliggöra att du kan välja ljus. Välj energiljus när du ska träna och simulerat soluppgångsljus för att vakna.

Foto Philips Hue

"I lagom takt kommer vi att addera smart teknik i allt"

MED RÖSTEN. – OK Google tänd vardagsrumsbelysningen. Google Assistent är ännu inte svensktalande. Men i andra länder styr du funktioner hemma med rösten.

MOBILT. Med ett knapptryck ändras ljuset från arbetskarpt till middagsmysigt.

INGEN BRANSCHSTANDARD. Checka att de digitala produkterna fungerar ihop.

FRAMTIDSSPANING. Kökets maskiner är digitalt utvecklingsbara. Medan det till sovrummet utvecklas gardiner som går att styra. Plus en teknikfrizon kanske?

Uppmärksamma

Allt fler komponenter styrs smart hemma: Belysning, termostater, dörrlås, sensorer, takfläktar, köksmaskiner, larm, markiser m m. Det kommer ständigt nya lanseringar för att du ska kunna hitta din lösning för ett smart hem. Med det kommer också fler kompatibla komponenter på marknaden. Men än så länge finns inte någon gemensam branschstandard. Alla produkter synkar alltså inte med varandra.

HEMMASMART. Numera kan du styra belysning och annat hemma med mobilen. Den laddar du trådlöst direkt på inredningen. Snart pratar du också med prylarna.

Små ting som förnyar julkänslan

Det är de små små detaljerna som gör det. Förändringen som är lagom i julpyntet.

UNICEF. Plupp är motivet årets handmålade julkula. Fjölårets hade motiv av Stig Lindberg.

PYTTESMÅ. Dekorationspaket. Ib Laursen.

MUGG. För varm juledryck. Indiska.

BOX. Förvaring med julkänsla. Indiska.

TRENDMATERIAL. Julstrumpa i sammet. Ferm Living.

ITEXTIL. Gullig adventskalender. Mio.

ITRÅ. Dekorativ jultomte. Ib Laursen.

HYR DINA BYGGMASKINER!

Ramirent är mer än maskiner. Vi erbjuder dynamiska hyreslösningar vilket innebär de bästa maskinerna, hög servicenivå och värdefull kunskap som förenklar din verksamhet.
Läs mer på ramirent.se

ALINGSÅS

Göteborgsvägen 10
Tel 0322-744 80

**Höstrenovering
i villan?**

Kom in till oss, så hjälper vi dig planera ditt maskinbehov.

Öppettider: måndag-fredag kl. 06.45 - 16.00

Välkommen önskar **Samuel Käll** med kollegor Kundcenterchef i Alingsås

RAMIRENT

Höst i charken!

Högre eller fransyska till grytan
Vi hjälper er med recepten

Välkomna önskar Jonas med personal

TEL: 0708 -44 43 23

FLODA TORG

Måndag - Fredag 9 - 18

Lördag 9 - 14

Söndag STÄNGT

Prova
våra nya
ekologiska
köttvaror

FÖR VARDAG OCH FEST!

UNOSSONS
CHARKUTERI

OST - DELIKATESSER

REKOMMENDERAS AV
Villaägarna
VILLAÄGARNAS RIKSFÖRBUND

Brandskydd som räddar liv.

Vi finns där för dig vid inbrott. Men också vid brand. Ring oss på **0771-80 95 30** eller besök www.sectoralarm.se för att ta del av våra erbjudanden. Vi önskar dig en trygg höst!

**SECTOR
ALARM**

Tel / tidsbokning:
0302 - 342 51

Går även att boka online på linamaria.se

ÖPPETTIDER:
Måndag - Fredag
9.00 - 18.00
Lördagar
Enligt överens-
kommelse

**Vi gör bruduppsättningar,
hårförlängning, håltagning
och keratinbehandlingar.**

CENTRUM FRISÖREN
FLODA TORG

MÅLERIFÖRETAGET MED DET LILLA EXTRA!

**Skoglund & Björnsson
MÅLERI AB**

**ANLITA OSS VID ALLA
MÅLERIARBETEN**

Utnyttja ROT-avdraget med hjälp av oss!

**Joakim Skoglund Lerum
0302-490492 0736-552182**

**Mattias Björnsson Partille
031-283365 0736-552553**

www.sbmaleri.com

Vi utför säker och professionell trädfällning och beskärning i hela Västra Götalands län. Vi har över 15 års erfarenhet och nöjda kunder bakom oss. Vi arbetar för privatpersoner, företag och kommuner. Små som stora projekt.

Blick för Träd

Ring Paul 0707-77 87 78
www.blickförträd.se

- Trädfällning
- Beskärning
- Bortforsling
- Stubbfräsning

Glöm inte att du nu kan använda **RUTAVDRAGET!**

Självklart full försäkring och F-skattesedel
Referencekunder: NCC, PEAB, Skanska, Svenska Kyrkan, Lerums Kommun, Grästorps Kommun, m fl.

Hösten är **mysbrasor nas** säsong

När hösten kommer med allt mörkare kvällar, kyla och regn, är det många som börjar tänka att det kanske inte skulle vara så dumt att ha en brasa som mysfaktor hemma. Därför är också hösten den tid på året då det är högtryck på försäljning av kaminer. Efter toppåren 2010-2011 kom en avmattning, men nu är kaminer "hett" igen. Det har hänt en hel del på senare år på den här fronten.

TEXT OCH FOTO Ulf C Nilsson

Kaminmarknaden är större än man kanske tror.

– Bara i Skaraborg installeras mellan 500 och 1 000 stycken varje år. Och de ska vara på plats och klara att använda senast till jul. Sen är det tvärstopp, berättar Per-Anders Andersson som installerat eldstäder i drygt tjugo år.

Tidigare var installation av eldkassetter i öppna spisar vanliga, men det har minskat radikalt på senare år.

– Antagligen är den marknaden nu mätad, tippas Per-Anders.

Fåtalet som säljs är idag främst destinerade till frimurade "öppna spisar".

– Kunden köper en kassett och designar sedan sin spis själv efter husets stil.

Men detta är mer en nischmarknad. Vad det framför allt handlar om idag är fristående täljstenskaminer som har blivit en storsäljare.

– Men den som vill ha stort utbud att välja bland bör vara tidigt ute, för framåt november är många modeller slut hos leverantörerna.

Vad är det då köparna är ute efter?

– Främst handlar det om mysfaktorn. Den tillskottsvärme en kamin ger kommer först i andra hand. Alla har ju ändå andra uppvärmningssystem idag.

Kakelugnar är en sällsynt variant idag. Uppdragen där handlar mest om renoveringar - att plocka ned och sätta om redan befintliga pjäser.

För 20-30 år sedan var öppna plåtspisar på modet, men dessa ger knappast någon tillskottsvärme. Snarare handlar det om att de dränerar huset på varmluft och skickar ut den genom skorstenen. Men det gör väl även täljstenskaminer?

– Inte på samma sätt, men det bästa är förstås att hämta förbränningsluften utifrån.

LUFTKÄLLA. Plåtkaminer av äldre snitt är riktiga värmetjuvar. Det optimala är slutna eldhärdar som får tilluft utifrån. – Idag finns det skorstenar som har en separat kanal för detta, berättar Per-Anders Andersson.

Vilket betyder att man måste dra ett luft-rör ut genom väggen?

– Inte nu längre. För ett par år sedan kom en ny lösning där tilluften tas genom en separat kanal inne i skorstenen. Det är inte riktigt optimalt, men fungerar faktiskt riktigt bra, berättar Per-Anders.

Det betyder förstås att man då också måste köpa och installera ny skorsten - även om det redan finns en sedan tidigare.

– Normalt måste den gamla ändå bytas ut, så där skiljer det inte mycket mellan helt ny installation eller att byta ut en gammal. Och därmed drar kostnaden iväg mot det dubbla, jämfört med vad den tjugiga täljstenskaminen man ser i katalogen är prissatt till.

– Sen ska man inte glömma att det också behövs godkända takskyddsanordningar så att sotaren kan komma upp och ned på ett säkert sätt. Där har reglerna hur det får se ut blivit betydligt striktare på senare år, poängter Per-Anders.

Dessutom ska man göra bygganmälan om ny eldstad till kommunen. Det är mest en formalitet, för på många ställen är det i princip fritt fram att installera och få tillstånd att använda sin kamin överallt. Men det kan vara värt att för säkerhets skull kolla upp det innan eftersom det varierar en del från kommun till kommun. Sedan gäller det att elda rätt. En enda rykande skorsten kan störa ett helt kvarter, så ordentlig lufttillförsel och torr ved är A och O.

SEKUNDÄR VÄRME. Att installera kamin gör de flesta för mysfaktorn. Den tillskottsvärme en kamin ger kommer först i andra hand. Alla har ju ändå andra uppvärmningssystem idag.

Foto Contura

PROFFS. Per-Anders Andersson från Skara har jobbat med kamininstallationer, kakelugnar och öppna spisar i över tjugo år.

Att tänka på vid vedeldning

Den som eldar med ved har själv ansvaret för att utsläppet av föroreningar blir så litet som möjligt. Ger din anläggning upphov till olägenhet kan miljöenheten ställa krav på hur du får elda eller förbjuda eldning.

- Ta reda på vad som gäller för just ditt bostadsområde innan du installerar en anläggning.
- Välj en modern panna med ackumulatortank eller kamin som klarar utsläppskraven.
- Se till att din skorsten uppfyller brandsäkerhetskraven.
- Minst en fast installerad fungerande brandvarnare ska finnas i alla byggnader som används för bostadsändamål.
- Elda endast med lagom torrt och rent träbaserat bränsle och pyrelida inte.
- Använd alltid lagom torr ved. Försök att ha veden lagrad, kapad och klar under tak i ca 1 år.
- Det är förbjudet att i villa elda med hushållsavfall, mjölkkartonger, plast, målat eller tryckimpregnerat trä, spånskivor och dylikt.

Horns Tegelbruk
 Nordens enda tegelbruk som tillverkar äkta handslaget tegel som bränns i vedeldad flammugn. Tegel för golv, vägg, fasad m.m.

www.hornstegelbruk.se
 070-54 99 038

Vi köper stål och metallskrot, alltid till högsta dagspris!

ÖPPETTIDER VARDAGAR 7.00-16.00

UTSTÄLLNING AV CONTAINERS

För mer info: **0501-75 98 00**

Severin Recycling
 Hammarsmedsgatan 4, Mariestad
 email: info@severinrecycling.se

Vi skapar BÄTTRE VILLKOR för VILLAÄGANDET!

Dags att städa och köra skräp!

Hyr släpkärra **GRATIS!**
 Skövde, Lidköping
 Falköping, Skara
 Mariestad, Tibro

För mer information
 www.villaagarnaskaraborg.se

För en bra dag på jobbet.

BILLIGARE ATT HYRA ÄN ATT KÖPA
 Byggmaskiner, ställning, liftar, dumprar, presenningar och mycket mer!

Välkomna till Cramo!
 • Skövde tel 0500-46 97 90
 • Lidköping tel 0510-48 48 50

C R A M O

www.cramo.com

HÖG TID ATT TÄNKA VINTERDÄCK!
 Alltid hos oss bilservice och reparationer - av alla märken!

Tillsammans med våra duktiga mekaniker ser vi till att du blir nöjd med ditt verkstadsbesök - oavsett bilmärke!

Du känner oss redan som Skövdes mest kompletta däckverkstad. Men det är bara början! Vi har erfarna och kunniga servicerådgivare och mekaniker som är välkända för Skövdebilister med höga kvalitetskrav.

Välkommen till oss på Skövde Bilringar!

Öppet mån-fre 7-18 • 0500-414 414

SKÖVDE BILRINGAR
 Du hittar oss på Servicevägen 5 (Ryd rondellen) och på skovdebilringar.se eller kundservice@skovdebilringar.se

Välkommen till vårt anrika däckhotell!

DÄCK • FÄLGAR • DÄCKHOTELL • SERVICE FÖR DE FLESTA BILMÄRKEN
 REPARATIONER • AC-ARBETEN • SLÄCKER BESIKTNINGSTVÅOR

UPPTÄCK VÅR KAMPANJ I BUTIKEN

Skövdes starkaste köksteam

DET MODERNA LIVET KRÄVER KVALITET TILL BRA PRISER

HTH KÖKSFORUM SKÖVDE
 Södra Metallvägen 2, Stallsiken
 541 39 Skövde
 Tel. 0500-48 58 44

<p>MOTORSÅG 435 Lätt och effektiv allroundsåg som är både enkel att starta och manövrera.</p> <p>40.9 cm³ • 1.6 kW • 4.2 kg</p> <p>2.990:- <small>ORD. REK. PRIS 4.200- INKL. MOMS</small></p> 	<p>MOTORSÅG 445E Stark allroundsåg för dig som värderar professionell kvalitet.</p> <p>45.7 cm³ • 2.1 kW • 5.1 kg</p> <p>3.990:- <small>ORD. REK. PRIS 6.000- INKL. MOMS</small></p> 	<p>MOTORSÅG 550 XP® Utvecklats för professionella skogsarbetare och kunniga markägare.</p> <p>50.1 cm³ • 2.8 kW • 4.9 kg</p> <p>6.990:- <small>ORD. REK. PRIS 8.500- INKL. MOMS</small></p> 	<p>KRAFT OCH PRESTANDA</p> <p>LIDKÖPINGS och SKARA Skog & Trädgård</p> <p>LIDKÖPING, Sockerbruksgatan 13 Telefon 0510-29898 E-post info@shmarin.se</p> <p>SKARA, Smedtorpsgratan 1 Telefon 0511-44 14 80</p>
--	--	--	---

Kompletta lösningar

Boka ert tak redan nu!

TJTAK & FASAD

Ring för kostnadsfri offert
 ROT-avdrag F-skatt

Missa inte TJ:s nya storsatsning!

STJÄRNFÖNSTER

Pvc, trä, aluminium & montage

GÅLSTADS PLÅTSLAGERI

DIN STÄLLNINGS-BYGGARE

STJÄRNFÖNSTER

www.stjarnfonster.se

Gålstad 1 | Skånings-Åsaka | 0511-290 50 | Tjtak.se | info@tjtak.se

Ta dig tid och **guida** dina barn på nätet

Idag är nätet en naturlig del i nästan varje 8-årings liv. Det ställer krav på dig som närstående vuxen. För barn måste få hjälp att tolka vad de möts av.

TEXT Marie Pallhed

Barn har rätt till att vara förberedda livet på nätet, säger Malin Dufva kriminolog och författare till boken *Mitt barn på nätet*. De har rätt till en vuxen att prata med om det internet förmedlar. Därför bör du som närstående känna till barns internetverklighet. Vare sig det handlar om deras närvaro på Youtube, i spel eller i sociala medier.

- Se samma musikvideor, spela samma spel och kolla in de vloggare som barnet följer. Läs kommentarsfälten, resonera om könsroller, förtydliga och diskutera. Håll koll på spelvärldens chattar. Liksom de som finns i sociala medier. Chattar kräver medvetenhet och reflektion hos barnen. Och en kunskap om att alla inte är den de utger sig för att vara.
- I chattar är barnen ute på tunn is om de inte fått vägledning att kunna välja bort och blockera dem som verkar märkliga. För det är inte ovanligt att främmande personer vill prata med dem, tjarar efter privat information som lösenord eller vill att de ska Skypea samtidigt som de spelar eller chattar.

– De flesta barn säger nej eftersom de förberetts och förbjudits av sina föräldrar. Men för några är det helt naturligt att gå med på förslagen.

För barn vill gärna tänka gott om andra. Många vill inte vara otrevliga även om de känner att kontakten är osund. Andra fortsätter kontakten för att de inte vill göra någon arg eller ledsen. Och det händer att barn blir hotade och sen läser hoten om och om igen i sin telefon som de alltid bär med sig.

– Vi vuxna måste lära barnen strategier. Barnen ska veta var gränserna går. Veta hur man säger nej, hur man avslutar en chatt för alltid och hur man blockar en annan användare. De måste ha förhållningsregler. Och känna till dem.

– Det är ett enormt svek mot barnen att låta dem på egen hand upptäcka att vissa vuxna ljugar och att vill dem ont. Utsätt inte barnen för det, avslutar Malin.

GUIDA. Barn har inte fullt utvecklat konsekvenstänk, hjälp dem med var gränserna går, säger Malin Dufva.

TYSTNAD. Barn berättar inte alltid vad som händer på internet. Samtal och närvaro kan ändra på det.

Lär barnen att vara nätsmarta

Samtala med barnet om hans verklighet på internet. Delta i barnets nätaktiviteter.

Och lär barnet att:

- Ta reda på vem du hänger med.
- Kunna avsluta och blockera.
- Bilder du postar på nätet kan finnas där för alltid.
- Tänka: Är det här bra för mig?
- Kunna stå för det du skriver.
- Bara skriva i schysst ton.
- Direkt vända dig till en trygg vuxen om något känns fel.
- Aldrig lämna ut privata uppgifter.
- Aldrig skicka bilder om du inte är helt säker på vem som tar emot den.
- Aldrig sända bilder med något naket.
- När du går live med ett öppet konto kan du få kommentarer från hela världen.

VUXENPLIKT. Skapa trygghet för ditt barns liv på nätet genom att bli medveten om vad de gör online.

Ny dataskyddslag ställer krav på radering

■ I maj 2018 träder EU:s nya dataskyddslag, GDPR, i kraft i Sverige. Kraven höjs på hur företag hanterar och lagrar information om personer.

– Jag tror att många inte tänker på att skydda informationen i den utrustning som är avskriven. Med GDPR blir det ännu viktigare för organisationer att dels skapa en säker hantering av datorer, mobiler och andra produkter som färdigt ut, dels att säkerställa att all data raderas

på ett korrekt sätt och inte kan återskapas. Dessutom måste man kunna visa att så har skett genom exempelvis raderingscertifikat, säger Daniel Bonde, säkerhetschef på Inrego.

NY LAG. Innehållet i de flesta jobbdatorer och -mobiler berörs av GDPR.

www.gardochvilla.se

Barn utsätts för dold reklam i sociala medier

■ De kallas influencers de som vloggar om sina liv. Och de är superstjärnor på Youtube för vissa åldrar. Men det finns problem med mediestjärnorna. De presenterar tips som egentligen är reklam. Dold reklam som kan riktas mot barn. Och som är förbjuden.

– Jag tycker att föräldrar ska titta på influencers tillsammans med sina barn, veta vad ens barn tittar på och orka hänga med, säger Gustav Martner, marknadsför-

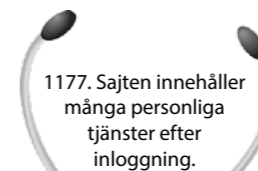
SMYGREKLAM. Den dolda reklamen är ett problem som behöver åtgärdas.

ringsexpert i en intervju med Svt.

– Då kan man själv bestämma vad man vill prata om. För det finns mycket i den här världen som är väldigt bra, men det finns också dåliga sidor.

Källa Svt

1177 bland topp tre av inloggningsmed e-leg

1177. Sajten innehåller många personliga tjänster efter inloggning.

■ Under 2016 gjordes ca 15 miljoner inloggnings på 1177.se, för att bland annat boka tider hos vården, förnya recept eller läsa sin journal. Det är bara på Skatteverket och Försäkringskassan som fler loggar in med e-leg. Ökningarna ökar på 1177 under 2017.

– För många innebär det ökad frihet och inflytande att kunna utföra vårdärenden i hemmet och att få insyn i den egna journalen, säger Staffan Gullsby, medicinskt sakkunnig läkare vid 1177 Vårdguiden. En ny e-tjänst är stöd- och behandlingsprogram på nätet. Där kan det ingå övningar som du gör själv efter kontakt med en handledare i vården.

www.gardochvilla.se

God Jul!

Känns lite tidigt kanske?
Kolla ändå redan nu våra julbordsannonser,
sid 22, 23 och 24.

Flämslätt 2017 julbord

SÖNDAGAR
19 nov - 17 dec

Traditionellt svenskt julbord inkl. dryck
425:-/person

Kvälls-julbord
lördag 9 dec

HOTELL · KONFERENS · RESTAURANG
FLÄMSLÄTT
STIFTS- OCH KURSGÅRD

FLÄMSLÄTT STIFTS- OCH KURSGÅRD
540 17 LERDALA
INFO@FLAMSLATT.SE
Telefon: 0511-304 40

Julbord på Karlsholme

Tre fredagkvällar i december
med julmat och underhållning i
mästarklass

1, 8 och 15/12, säkra din plats på
www.karsholme.se eller
ring 0501-399290.

Söndagar 12-16.00 har vi familjejulbord
och övriga kvällar i veckan tar vi emot
bokningar och skräddarsydda julmenyer
för minst 40 personer.

Varmt välkomna
med er bokning.

Karlsholme
Folkets Park
Mariestad

RESTAURANG KARLSHOLME

Jul på Karstorps säteri

Hos oss får alla sinnen sitt, inte minst smaken. Missa inte vårt populära julbord. Traditionell svensk julmat serverad på ett otraditionellt sätt – som små tapasrätter!

Vårt tapasjulbord dukas upp kvällstid följande datum; 1, 2, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 15 och 16 december från 18.00. Priset är 525 kr/person förutom 2, 9 och 16 december som är lördagar. Då är priset 425 kr/person.

Övriga datum kan bokas av större sällskap vid förfrågan.

Varmt välkomna!

KARSTORP
HOTELL OCH KONFERENS

Julbordsshow med Janes Bomb

Välkommen till Knistads julbord med en sprakande show av Janes Bomb. Du tas med på en fartfylld och underhållande tidsresa från 60-talet fram till idag, tillsammans med ett uppdukat i julbord i vår smedja.

Från 695kr

LÄS MER OCH SE VÅRA PAKET PÅ WWW.KNISTAD.SE

Boka idag på knistad.se
alt. 0500-49 90 00

COMBO
495:-
Julbord & Bowling
per person

Vårt julbord får dig att känna dig som hemma på julafton med alla de traditionella rätterna MEN även med helt nya rätter och smakupplevelser från Boston USA!

JULBORD I SKÖVDE

Premiär: **Fredag 17 november**, därefter varje fredag och lördag till 16 december. Önskar du annan dag eller tid kontakta oss.

Hos oss i Skövde kan du även kombinera vårt utsökta julbord med **BOWLING** – FÖRE eller EFTER maten.

Första sittning: 17-19:30 • Andra sittning: 20-22 • 375 kr/person, ungdom 10kr/år upp till 12 år • 495 kr/person inkl 1½ tim bowling, min. 4 per/bana (klot-/skohyra ingår).

Christmas at O'Learys

SKÖVDE

Tel: 0500-48 16 00 • Egnells väg 1 • ARENA SKÖVDE
www.olearys.se/skovde-bowling

Where Fans Meet

OSTLAGER MED ANDE
Falbygdens OSTERIA
OSTPARADISET I FALKÖPING

JUL MARKNAD **PÅGÅR**
T O M 23 DECEMBER
ÖPPET ALLA DAGAR

Gilla oss gärna på Facebook!

TRADITIONENLIGT **27:E ÅRET** I FÖLJD!

www.falbygdensosteria.se

Contura

Contura 596T Style
Ord.pris 29.900:-
JUST NU 27.900:-
SPARA 2.000:-

Contura 556 Style
Ord.pris 19.900:-
JUST NU 17.900:-
SPARA 2.000:-

AWW

Öppet: mån-tors 14-18
fredagar 14-17

Vallgatan 48 Skara
0511-146 64
www.awwskara.com

KAMPANJ!
premodul
SKORSTENS-RABATT 2.500:-

Så samsas ni om fritidshuset

Ett samägt hus kan vara en perfekt lösning för en hel släkt. Flera familjer får sköna semesterveckor, släktfester och avkopplande helger till betydligt lägre kostnad och mindre arbetsinsats än om man har ett eget sommarhus. Här kommer de bästa tipsen på hur ni samsas om det delade fritidshuset.

TEXT Tony Bjurman

Med ett avtal om hur delägarna ska disponera huset kan hela släkten njuta av huset och föregripa ägarkonflikter. Som alltid gäller det att sträva efter samförstånd och smidiga lösningar för alla. Det är rätt vanligt att till exempel en syskonskara som tar över föräldrarnas hus inte skriver något avtal om huset. I så fall gäller samäganderättslagen. Men det skadar aldrig att ha ett avtal som skapar ordning i samägandet.

HÅLL SAMS. Ett avtal som reglerar hur husets ska skötas och disponeras underlättar när man är flera ägare.

– Avtalet bör skrivas av en jurist, eftersom det är ganska komplicerat och mycket att ta hänsyn till, säger Terese

Wallinder, chef för Villaägarnas rådgivningsavdelning.

Fem tips som förenklar samägande av fritidshus

- Drift och underhåll klaras bäst om det finns ett konto där delägarna sätter in pengar årligen. Skötsel, drift och underhåll bör betalas av delägarna utifrån deras andelar. Den som äger en tredjedel av fastigheten betalar alltså en tredjedel av till exempel elräkningen eller av kostnaderna för ett verandabygge.
- Delägarna måste också bestämma hur beslut ska fattas i olika frågor. Ska alla vara eniga om allt, eller räcker det med majoritetsbeslut?
- Reglera i avtalet hur huset ska disponeras, om ni inte kan vistas där samtidigt. I ett mindre hus är det lämpligt att komma överens om när de olika delägarna ska disponera huset.
- Det är viktigt att ha en ömsesidig strävan att komma överens. Ni måste vara beredda att kompromissa. Vilken familj ska utnyttja huset de attraktivaste sommarveckorna? Om alla vill vara i huset i till exempel juli kan ni ha ett rullande schema från år till år. På en stor fastighet med flera

hus kan delägarna till exempel disponera var sitt hus hur de vill.

- Om ni kör fast helt kan det vara lika bra att någon av parterna löser ut någon annan part för att lösa situationen. Det ska vara roligt att ha ett samägt hus, och det är det också i de allra flesta fall. Finns bara viljan att kompromissa lite och att tänka på allas bästa så kan många njuta av ett samägt hus i flera generationer.

8 av 10 vill ha lagstiftning om grannens växter

Klagar grannen på att din häck är för hög? Vem ska egentligen få bestämma vad som är en lagom höjd – du eller grannen? Växtlighet på tomten engagerar och landets husägare kräver nu tydligare lagstiftning, visar en enkätundersökning som Villaägarna gjort. Villaägarna har därför föreslagit till Näringsdepartementet att utreda frågan.

Regler finns i andra europeiska länder och de tre populäraste var:

- Har man under lång tid haft tillgång till solljus genom sina fönster i bostadshuset eller vid sin uteplats ska grannen inte kunna låta sina träd och buskar växa sig så stora att fönstren eller uteplatsen lämnas i skugga stora delar av dagen (83 %, modifierad engelsk regel).
- Försvårar häckar och träd på grannfastigheten möjligheten att använda tomten ska man kunna kräva att träd och buskar på grannfastigheten beskärs (82 %, engelsk regel).

• Giftiga träd och buskar ska inte vara tillåtna i häckar om de innebär förgiftningsrisk för småbarn (62 %, dansk regel).

GRANNSÄMJA. Villaägarna vill att frågan om växtligheten på grannens tomt ska utredas.

ORTOPEDISKA INLÄGG EFTER AVGJUTNING

- För dig som tränar, går och står mycket och önskar komfort och stabilitet
- För dig som vill ha perfekt passform som avlastar och fördelar tryck
- För dig som vill förebygga fotproblem såsom hälsporre, hälsprickor mm

Fotnära
Per Nyberg Göteborg AB
Floda station
ORTOPEDSKOSPECIALIST

Boka tid för kostnadsfri konsultation
Endast mottagning efter tidsbokning
Tel. 0768-88 88 65

GLASÖGON & LINSER
GRATIS SYNKONTROLL
ÅRET RUNT!

Oslagbara priser!

Välkommen till en fristående och helt unik butik!

Högsta kvalitet och utmärkt service!

Valle Optik
Boka även klassisk massage

Varnhem (mot Broddetorp) Hembesök vid behov. Tis-fre 9.00-18.00 el. enl. önskemål. Tel 0511-606 99
Välkommen hälsar Per - leg.optiker och Janet - Cert. dipl. massör

KLUCK KLUCK
Snart stopp i avloppet?

CLEANPIPE Ring 031- 33 00 500 eller besök www.cleanpipe.se

Just nu!
Får du vattenlarmet Drop Stop på köpet! Det ger dig ett extra skydd mot vattenskador.

Prisexempel
3.691:-
1-6 spolpunkter
Inkl. ROT-avdrag

Kluckar och gurglar det i avloppet? Luktas det illa och rinner undan dåligt?
- Då är det hög tid att spola!

Vi finns för dig i stor Göteborg med omnejd, - Partille, Lerum, Alingsås, Torslanda, Kungälv, Mölndal och Kungsbacka. Våra killar och tjejer hjälper dig, med rätt utbildning och gedigen erfarenhet. Hör av dig, så ser vi till att avloppet fungerar som det ska.
Och du! Vi administrerar ROT-avdraget? Det ger dig 30% avdrag på arbetskostnaden.

Tarkett Bäckaskog.
FINNS ENDAST HOS COLORAMA

279:-
KAMPANJPRIS/m²

Tarkett Bäckaskog. 14 mm. Ekgolv 3-stav.
Ord pris 379:-/m².

colorama
Tibro Färdkonomi AB
Norra vägen 7 A, 543 35 Tibro
Telefon: 0504 - 102 58

ÖPPET: MÅNDAG-FREDAG KL. 07-18 | LÖRDAG KL. 10-13

VÄLKOMMEN TILL BYGGGLOVSENHETEN

Sök bygglov via www.mittbygge.se

Sök bygglov via e-tjänsten Mitt Bygge. Här finns information och vägledning om vad du behöver och det är enkelt att skicka in alla ritningar. Ansökan via e-tjänsten ger lägre avgift för dig och underlättar vårt arbete. E-tjänsten är en trygg lösning med e-legitimation.

Du kan maila oss:

bygglovsenheten@lerum.se
energiradgivning@lerum.se

Sök bygglov via nätet
www.mittbygge.se

www.facebook.com/lerums.kommun/

LERUM
mer än du tror

TILLSAMMANS. Sanna och Niklas samarbetar utan konflikter när de renoverar. – Vi tycker om jobba ihop.

De förädlar förutsättningarna som finns

Det var inte deras drömhus. Huset kändes nästan fallfärdigt. Ändå kunde Sanna inte släppa taget efter visningen. Det är inget som hon och Niklas ångrar idag. Huset blev ju faktiskt möjligheternas hus.

TEXT Marie Pallhed | FOTO Maria Eberfors

Ja, något måste vi ha sett på visningen, säger Sanna Sundmark och skrattar. Fast ingen av oss förstår vad vi egentligen såg i huset.

Möjligen var det läget, den vackra platsen med naturen inpå knutarna.

– Vi bor på ett perfekt avstånd till stan. Priserna på hus är lägre här. Det gjorde det möjligt för oss att förverkliga vår dröm om hus.

Med budgettänk och gör-det-självlust har huset undan för undan uppdaterats.

– Vi testar att renovera själva. Kollar YouTubeklipp och lär oss. Det är kul och kostnaderna skulle springa iväg om vi tog hjälp med allt. Blir det fel går det att rätta till brukar vi tänka. Hittills har det gått bra.

I budgettänket ingår också att bevara så

BUDGETRENOVERAT. – Jag är jättenöjd med köket som vi rustat utan att byta allt. Kaklade själv för första gången. Det gick bra. Bokhyllan byggde vi i utrymmet som blev över när vi installerat diskmaskin.

1956. Tegelhus med svart tak och svarta fönster är inte så vanligt. – Beslutet kändes pirrigt men vi gillar husets nya utseende. Vi har skyndat långsamt och renoverat efter vad plånboken erbjudit.

FÄRGSKALA. Nyanserna i vardagsrummet följer linjen med övrig inredning i huset. Svart, grått och vitt. – Kaminen installerade vi när vi bytte ut oljepannan mot bergvärme. Efter renovering av skorstenen.

UTOMHUSPANEL. På sovrummets snedtak och fondvägg sitter det vitmålad ohyvlad panel. – Vi testar våra idéer. Blir det fel går det att rätta till. Och så har vi fått mycket hjälp från nära och kära.

TOKKÄR. – Skänken i teak hittade jag på Blocket. Föll för den direkt och målade den svart. Men den var jättetung att transportera och få på plats.

MIX. Mycket av inredningen i 50-talshuset är intakt. Som teakdörrarna exempelvis. Annat är helt nytt.

ACCENTER. – Min favoritfärg är alla nyanser av grått. Svart och vitt blir så fint till. Den klassiska Stringhyllan har en design jag gillar. En klar favoritdetalj som också passar husets karaktär.

RETRO. – Knopparna på garderoberna har fått vara kvar. Jag gillar färgen och designen. Gillar mycket begagnat. Är det helt och snyggt så varför inte?

ÖGONSTEN. Niklas är händig också i garaget. Hans Cheva Pickup från 1950 är ett av projekten som han grejar med. – Vi gillar att åka på bilträffar och umgås med folk som har gamla raggbilar.

"Allt har gått så smidigt"

mycket som möjligt. Som i köket exempelvis.

– Färg- och materialmässigt behövde köket rustas. Men det var absolut inget fel på själva köksinredningen. Så vi lämnade in luckorna på lackering, målade inuti skåpen, satte nytt kakel, bytte bänkskiva, knoppar, diskbänk och golv. Och målade väggen grå som ett test. Blev lyckat.

Sanna handlar gärna secondhand och menar att det är en myt att begagnat inte kan vara fräscht.

– På Blocket hittade jag en märkeskyl/-frys till ett jättebra pris som såldes av en dam som inte använt dem alls. Spisen är från 2005, också ett fräscht Blocketfynd som funkar jättebra. Vi har sparat mycket pengar på att inte bara välja helt nya saker. Funktion och skick är avgörande.

Planlösningen på 50-talet var mer småskalig än öppen. Det har Sanna och Niklas ändrat på.

– Vi rev en vägg mellan ett mindre rum och vardagsrummet. Vardagsrummet är husets hjärta där vi gärna hänger med vänner och tar det lugnt.

Lugnt är annars inget ord som är syno-

nynt med Sanna.

– Jag håller på med något hela tiden. Har kli i fingrarna och pillar gärna med inredning. Gillar att ha det rent och fint omkring mig.

När Sanna och Niklas köpte huset var interiören orörd sedan 50-talet. Det var bra förutsättningar för en renovering efter eget huvud.

– Vi har inte rivit i allt på en gång. En begränsad plånbok gör att vi tar ett rum i taget. Det mesta är gjort nu efter drygt 2 år, men badrummet är bara i-väntan-på-renoverat. Vi målade det röd/grå klinkergolvet grått. Och använder duschen i källaren eftersom fuktspärrarna inte håller måttet. När badrummet ska göras om måste vi ta in proffs.

Vilket de också gjort när det gäller annat. – Vi har bytt tak, renoverat skorstenen och ersatt oljeeldningen med bergvärme. Helt nödvändiga åtgärder som blev starten på vårt husrenoveringsprojekt.

Sanna Sundmark och Niklas Bergström

Ålder: 26 och 27.

Bor: På landet i ett gult tegelhus från 1956, 1½ plan och 140 kvm.

Kreativt tänk: Våga testa själv.

Det som inte blir bra går att fixa till.

Inredningstänk: Bevara och kombinera med DIY och det vi gillar.

Renovera, piffar och städar för att det är kul.

Drömmer om: En långresa till USA

med en roadtrip på Highway 1.

Annars återvänder vi gärna till fina Polen.

2000:- I INBYTE

FÅ 2.000:- RABATT PÅ HUSQVARNA 545/555 FX/FXT, 535 FBx VID INBYTE AV DIN GAMLA FUNGERANDE RÖJSÅG.

RÖJSÅG 545/555 FX/FXT, 535 FBx
FRÅN

7.900:-

INBYTES-
KAMPANJ!

NYHET!

HUSQVARNA
ALKYLATBENSIN
2-TAKT

HUSQVARNA
ALKYLATBENSIN
4-TAKT

GJ MASKIN AB Fredsgatan 1, 521 41 Falköping
Tel: 0515 - 77 78 00
E-post: gj@gjmaskin.se
www.gjmaskin.se

SKJUTDÖRRSGARDEROBER

Letar du efter eleganta och praktiska garderöslösningar? Då ska du besöka oss i Falköping. I över 12 år har vi varit det självklara valet som leverantör av skjutdörrsgarderöber av hög kvalitet och till rätt pris. Välkommen in till oss!

Garderob Specialisten

Göteborgsvägen 12 Falköping Tel 0515-80310
Butikstider: Ons-fre 14.00-18.00 Lör 10.00-13.00

Välkommen till
Mekonomen Bilverkstad i Skövde
Din fullserviceverkstad

Service direkt!

Service eller reparation?
Vi hjälper dig inom 48 h!

Boka på 0500-48 99 10
eller via www.mekonomen.se

Mekonomen Skövde
Norregårdsvägen 1
Tel 0500-48 99 10

Mekonomen
Vi gör BilLivet enklare!

RAMIRENT ÄR
DIN LOKALA
MASKINUT-
HYRARE

ÖPPETTIDER:
MÅNDAG-FREDAG
06:45-16:00

RAMIRENT

BÄCKASKOGSVÄGEN 17, 541 34 SKÖVDE
TEL: 0500-44 63 80 FAX: 0500-41 12 74
WWW.RAMIRENT.SE

Lövhänge
799:-
Inkl. Kedja
C 1,8 42 cm

Hjärta set
999:-
Inkl. Hänge,
Örhänge, Kedja
C 1,8 42 cm

Hjärta med sten
799:-
Inkl. Kedja
C 1,8 42 cm

Detta är bara ett litet
urval ur vår kollektion
Du hittar mer hos våra återförsäljare

Kontaktuppgifter hittar Du på www.norrsilver.se

FOTOCENTER
Gransikagatan 4, Skövde

BILDMAGASINET
Österlånggatan 7, Mariestad

Stallet
Jula Säteri 4, Mariestad

LUNDRVIST SMYCKESMED
GULD SILVERSMEDJAN
Rotegatan 3, Skövde

Vi gör:
Fotoböcker
Framkallar digitalbilder
Eget digitaltryckeri
Ramverkstad
Fotoateljé
Förstoringar upp till 1 meter
Kalendrar, julkort m.m.
Speciallaminering av bilder
Bildreproduktion
Retucherar bilder
Överför all typ av spelfilmer
till DVD, HDD, USB
m.m.

FOTOCENTER

www.fotocenter.se
Gransikagatan 4, Skövde
0500-41 13 29

Månd-fred 10.00-18.00.
Lörd 10.00-13.00

Peders
Skog & Trädgård

Tel. 0510-254 40, info@peders.se
Mån- Fre 7-17, Lör 10-13

JUST NU
BRA PRIS PÅ
VINTERDÄCK!

TIMMERSDALA
0511-815 80

Däck & Verkstad
Café Butik

Öppettider: vardagar kl. 08.00-19.00 Lördag-söndag kl. 09.00-16.00

**30% på
snickerier**

**40% på
vitvaror från
Whirlpool**

Kom in och ta del av våra erbjudanden!

M5 KÖKSCENTER
Norra Metallvägen 5, Stallsiken SKÖVDE
E-post: info@lijo.se www.idealkok.se
Tel: 0500-48 81 00 Fax: 0500-48 81 20

ÖPPET
MÅN-FRE 10-18
LÖR 10-15

